

noget bort fra, det maa han rette sig efter. Han kan ifølge Lovforslaget faa Ret til ogsaa at sende andre Ansøgninger ud end dem, der ere nævnte i den kongelige Anordning; han kan saaledes medtage yngre Folk, om han finder, at de have særlige Betingelser for at kunne udrette noget godt netop i denne Menighed, men han kan ikke tage nogen bort af de Ansøgere, som ved kongelig Anordning ere bestemte at være kvalificerede til vedkommende Embede. Nu kan man sige, at det er for stor en Magt at lægge i Ministerens Haand, at han skal kunne lave det altsammen ved kongelig Anordning. For det første vil jeg dertil sige, at det ikke er Ministeren alene, der laver kongelig Anordning, men det behøver jeg vel ikke nærmere at opholde mig ved her i dette Ting, jeg antager, at alle vide god Besked derom. Men dernæst vil jeg sige, at jeg skulde slet ikke have noget imod, om man i Lovforslaget vedtog visse Regler for, hvad der skulde staa i den kongelige Anordning, blot man gjorde det saa lempeligt, at man lod være noget Spillerum, thi her er et Punkt, hvor man maa være meget bange for at faa alt for faste Regler; faar man det, kan det let gaa saaledes, at man har Vanskelighed ved at imødekomme en Trang, som netop kan være i Menigheden til at faa en eller anden Kandidat med blandt de Ansøgere, der ere. De Herrer have faaet omdelt paa deres Pladser Forhandlingerne i Kirkekommissionen af 1868 og dennes Betænkning, og De ville i Betænkningen finde forskellige Udkast til Lovforslag, deriblandt ogsaa et Udkast til en Præstevalglov. Og i et af disse Udkast, som er stillet af et enkelt Medlem, ville De finde et Forsøg paa i Lovsform netop at dele Præsteembederne i visse Klasser, som vi have talt om her, og ligeledes at bestemme Tiden, som Ansøgerne skulle have tjent, inden de kunne søge Embede i de forskellige Klasser. Det kan jo være, at man kan sætte noget lignende ind i Lovforslaget, det kunne vi forhandle om, men jeg vil paa Forhaand gøre opmærksom paa, at her maa man handle med stor Varsomhed og Forsigtighed, for at der kan være noget Raaderum, saaledes at Menighederne ikke skulle komme til kort og ikke faa de Ansøgere ud, de kunne have Krav paa at faa ud. Disse Regler om, at det skal ordnes ved kongelig Anordning, ere ingeniunde stillede op for at komme Menighedernes Ret til Livs, det er saare langt fra.

Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) ankede over, at

Biskopperne fik alt for stor Indflydelse paa Præstevalget. Biskopperne syntes det ærede Medlem i det hele taget ikke meget godt om. Et Par af dem — dem, han syntes bedst om — sagde han, var noget blege i Farven. Ja, det kan gerne være, at slet ingen af Biskopperne have saa kraftige Farver som det ærede Medlem, der jo ogsaa er Teolog, men de ere dog retsindige Mænd, og det er sikkert, at naar de komme ud, hvor der er ledige Embeder, og komme til at forhandle med Menighedsraadene, saa ville de gøre deres til — det er nu min Tro — at vedkommende Menighed kan faa den Præst, som i Virkeligheden er den mest tjenlige. Deres Indflydelse bestaar jo blot i at give Raad og forhandle med Menighedsraadene, og jeg tror ikke, disse ville blive sammensatte saaledes, at de ville være angst for at tage mod gode Raad, selv om de komme fra en Biskop. Det tror jeg langt fra. Stemmeret faar Biskoppen jo ikke. Han faar Ret til at sende sin Erklæring om Forholdene i Menigheden og over Indstillingen ind til Ministeriet, men det tror jeg er meget heldigt baade for Menigheden og ogsaa for Ministeren, som nu mange Gange netop savner en saadan Erklæring. Jeg tror da ogsaa, man rundt om i Menighederne have ment, at det var heldigt, om Biskopperne fik lidt mere Indflydelse paa disse Omraader, end de hidtil have haft. Det, Lovforslaget her gaar ud paa, er i Virkeligheden at tage fra den Magt og Myndighed, som nu Kultusministeren har, og lægge over dels til Menigheden, dels til Biskopperne. Her er ikke Tale om at tage fra Menighederne — de have jo intet — men her er Tale om at give dem det, de ved Tidernes Ugunst have tabt.

Saa ankede det samme ærede Medlem over, at Præsten skulde være Formand i Menighedsraadet. Om dette Punkt udtalte jeg mig allerede ved Forelæggelsen. Her er netop en af de Ting, hvorved Folkekirken adskiller sig stærkt fra andre Institutioner i Landet. Man kan ikke, som jeg den Gang nævnte, uden videre sammenligne de kommunale Forhold med Menighedsforholdene. Det var ikke naturligt, om Præsten skulde sættes som selvskreven Formand i Kommunen — han har ikke mere at gøre med Kommunens Sager end alle andre Skatteydere — men i Menigheden har Præsten mere Indflydelse end en hvilken som helst anden Mand. Hans Stilling er en helt anden. En Menighed uden Præst er ikke en virkelig fuldkommen Menighed i Retning og Organisation. Præsten maa være med. Han maa ogsaa paa Grund